

Tarih ve Günce

Atatürk ve Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Dergisi
Journal of Atatürk and the History of Turkish Republic
Sayı: 15 (2024/Yaz), ss. 131-153.

Geliş Tarihi: 31 Mart 2024

Kabul Tarihi: 13 Temmuz 2024

Araştırma Makalesi/Research Article*

Türk Kadın Boks Tarihinde Bir İz: Demir Yumruk Şennur Demir'in Hayatı, Kariyeri ve Türk Boksuna Katkıları

Yenal ÜNAL**

Öz

Şennur Demir, Türk kadın boks tarihine adını güçlü bir biçimde yazdırmış son derece önemli bir sporcudur. Özellikle 8-20 Mayıs 2022 tarihinde Uluslararası Boks Birliği (IBA) tarafından Türkiye'nin ev sahipliğinde düzenlenen 2022 Dünya Kadınlar Boks Şampiyonası'nda +81 kiloda elde ettiği Dünya Şampiyonluğu başarısıyla birlikte bütün dikkatleri üzerine çekmiştir. Türkiye'nin, ev sahipliğinde düzenlenen organizasyonu Türkiye takım hâlinde şampiyon tamamlamıştır. Söz konusu Dünya Şampiyonası'nda 48 kiloda Ayşe Çağırır, 50 kiloda Buse Naz Çakıroğlu, 54 kiloda Hatice Akbaş ve 66 kiloda Busenaz Sürmeneli altın madalya kazanmıştır. İstanbul'un ev sahipliğinde düzenlenen şampiyona, Türk kadın boks tarihine geçmiştir. Toplam madalya sayısı bakımından Türk kadın boksunun en başarılı Dünya Şampiyonası'nın yaşandığı turnuvada milli sporcular, 2 şampiyonluğun kazanıldığı 2008 Dünya Şampiyonası'nı geride bırakarak rekor kırdılar. Ortaya çıkan bu önemli başarı Türkiye'de boks sporuna olan ilgiyi gözle görünür ölçüde arttırmıştır. Özellikle kadınlar arasında boks, ön yargıyla yaklaşılan bir spor dalı olmaktan çıkıp merak edilen bir spor dalına dönüşmüştür. 2022 yılında gelen büyük başarıdan sonra İl Gençlik ve Spor Müdürlüklerine bağlı olarak faaliyet gösteren boks spor salonlarına kayıt olup bu spora başlayan genç kadınların sayısında artışlar gözlemlenmiştir. Bu makale kapsamında; söz konusu Dünya Şampiyonası'nda +81 kiloda Dünya Şampiyonu olan, önceki uluslararası turnuvalarda üst düzey başarılar elde eden Millî Boksör Şennur Demir bazı yönlerden araştırma konusu yapılmıştır. Makalede öncelikle hayatı ve kariyeri hakkında hemen hemen hiçbir bilimsel araştırma bulunmayan Şennur Demir'in hayat

* Bu makalede Etik Kurul Onayı gerektiren bir çalışma bulunmamaktadır. There is no study that would require the approval of the Ethical Committee in this article.

** Prof. Dr., Bartın Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, (yenalunal@yahoo.com), (Orcid: 0000-0002-4043-8424).

hikâyesi ve kariyerinin gelişimi birinci el kaynaklardan faydalanmak suretiyle araştırılmıştır. Akabinde bu bilgilerden hareketle onun Türk kadın boks tarihine olan katkıları birçok farklı cepheden incelenmeye ve analiz edilmeye çalışılmıştır. Konu hakkında şu an için hemen hemen hiçbir bilimsel çalışmanın bulunmaması nedeniyle Millî Boksör Şennur Demir ile doğrudan doğruya temas sağlanmış ve sporcunun kişisel arşivinden istifade edilmiştir. Dolayısıyla sonraki boks tarihi araştırmalarına katkı sağlaması düşünülen bu çalışmada; doğrudan doğruya sporcunun arşivinden faydalanılmıştır. Bu makale çalışmasının alanında ilk çalışmalarından biri olması hasebiyle bazı eksiklikleri bünyesinde barındırması olasıdır. Ancak Türk boks tarihine göz ardı edilemeyecek ölçüde bir katkı sunması ve yeni çalışmalara kaynaklık etmesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Şennur Demir, Boks, Boks Tarihi, Türkiye, Dünya Şampiyonası

A Mark in Turkish Women's Boxing History: The Life, Career and Contributions of Iron Fist Şennur Demir to Turkish Boxing

Abstract

Şennur Demir is an extremely important athlete who has written her name strongly in the history of Turkish women's boxing. She attracted all the attention especially with her World Championship success at +81 kg in the 2022 World Women's Boxing Championships hosted by the International Boxing Association (IBA) in Türkiye on May 8-20, 2022. Turkey completed the organization hosted by Türkiye as a team champion. Ayşe Çağırır at 48 kg, Buse Naz Çakıroğlu at 50 kg, Hatice Akbaş at 54 kg and Busenaz Sürmeneli at 66 kg won gold medals at the World Championship. The championship, hosted by Istanbul, made Turkish women's boxing history. In the tournament, which was the most successful World Championships of Turkish women's boxing in terms of the total number of medals, the national athletes broke a record by surpassing the 2008 World Championships, where 2 titles were won. This significant success has visibly increased the interest in boxing in Türkiye. Especially among women, boxing has gone from being a prejudiced sport to one of curiosity. After the great success in 2022, there has been an increase in the number of young women enrolling in boxing gyms operating under the Provincial Youth and Sports Directorates and starting this sport. Within the scope of this article; National Boxer Şennur Demir, who became the World Champion in the +81 kg category at the World Championship and achieved high level success in previous international tournaments, is the subject of research in some aspects. In the article, first of all, the life story and the development of the career of Şennur Demir, about whose life and career there is almost no scientific research, has been researched by making use of first-hand sources. Then, based on this information, her contributions to the history of Turkish

women's boxing were tried to be examined and analyzed from many different fronts. Due to the fact that there is almost no scientific study on the subject at the moment, the National Boxer Şennur Demir was contacted directly and the personal archive of the athlete was utilized. Therefore, in this study, which is thought to contribute to future boxing history research; the archive of the athlete was directly utilized. Since this article is one of the first studies in its field, it is possible that it may contain some shortcomings. However, it is expected to make a contribution to the history of Turkish boxing that cannot be ignored and to serve as a source for new studies.

Keywords: Şennur Demir, Boxing, Boxing History, Türkiye, World Championship

Giriş

Boks iki boksör arasında, belirli bir sürede (raunt), belirli bir alanda (ring), tespit edilmiş koşul ve kurallar uygulanarak yumruğun çeşitli hizalardan kullanılmasıyla yapılan bir spor dalıdır.¹ Boks saldırı, savunma ve karşılıklı mücadele olarak bilinir.² Boks sporunda amaç iyi yumruk vuruşlarıyla rakibin kemer üstü bölgesine isabetli vuruşlar yapmaktır. Aynı zamanda rakipten gelen vuruşların iyi savunulması stratejisi de en az isabetli vuruşlar kadar önemlidir. Bu sporla ilgilenen sporculara boksör adı verilmektedir. Boks sporu amatör ve profesyonel olmak üzere iki şekilde yapılır.³ Amatör boksör kask ve döşeme rengine göre atlet ve fanila kullanmak mecburiyetindeyken; profesyonel boksörler kask, atlet, fanila kullanmak zorunda değildirler. Boks karşılaşmaları, dört köşe etrafı halatlarla çevrilmiş "ring" adı verilen alanda yapılır. Boks zil çalmasıyla başlar. Rakipler önce birbirlerini tartıp akabinde birbirlerine vurmaya başlarlar. Bir vuruşun puan alabilmesi için rakibin bel üstü bölgesine temiz bir vuruşun gerçekleşmesi gerekmektedir. Vuruşun yapılabileceği alan rakibin yüzü ve gövdesidir. Yarışma beş kişiden oluşan jüri tarafından izlenir ve bir vuruşun puan alıp alamayacağını jüri

¹ Kenan Şengül, *Boks Tarihi*, Başkent Yayınevi, Ankara, 1991, s. 3.

² *Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi*, Cilt III, Gelişim Yayınları, 1986, s. 1768-1770.

³ *Gelişim Hachette Alfabetik Genel Kültür Ansiklopedisi*, Cilt II, Gelişim Yayınları, 1984, s. 582-583.

belirler. Beş kişiden üçü aynı fikirde olmadığı sürece boksör puan alamaz. Puanlama elektronik olarak yapılır.⁴

İnsanın ellerini ve kollarını kendini koruma, saldırı maksadıyla kullanması boks sporunun ortaya çıkmasına olanak sağlamıştır. Bu nedenledir ki boks, tarih öncesi çağlara kadar uzanan en eski spor dallarından birisidir. Kimi tarih otoriteleri boks tarihinin en az 3000 yıl öncesine dayandığını ifade etmektedir.⁵ Eskiden askerî amaçlarla cimnazyumlarda öğretilen boksun spor olarak yapıldığına ilişkin ilk kanıtlar Girit'te M.Ö. 1500'lerden kalma belgelerde bulunmuştur.⁶ Eski Yunanlar, M.Ö. 7. yüzyılda boks olimpiyat oyunlarına sokmuştur. M.Ö. 684'teki olimpiyat oyunlarında, ilk kez yer alan boks karşılaşmaları tek kategori üzerinden yapılmıştır.⁷ Dünyanın en eski sporlarından biri olan boksun, spor olarak varlığını kabul ettirebilmesi ancak 17. yüzyılda gerçekleşmiştir. Kayıtlara geçen ilk eldivensiz dövüş 1681'de Albemarle dükünün uşaklarından biriyle bir kasap arasında İngiltere'de yapılmıştır. Ancak ilk şampiyon olarak İngiliz ödül dövüşçüsü James Figg kabul edilir. 1719'da oy birliğiyle şampiyon olan Figg, bu ünvanı 15 yıl kadar elinde tutmuştur.⁸

İngiltere'nin üçüncü ağır sıklet boks şampiyonu olan Jack Broughton ile birlikte boksa yeni kurallar eklenmiştir.⁹ Broughton, 1743 yılında kendi ismi verilen kuralları karşılaşmalardaki kayıpları önleyebilmek için ortaya koymuştur. Broughton kuralları boks tarihindeki ilk yazılı kurallardır. Broughton kuralları, sporcuları korumayı hedef alır. Örnek vermek gerekirse; boksör yumruk yedikten sonra yere düşer ve otuz saniye içerisinde karşılaşmaya devam edemezse mağlup sayılır. Ayrıca yere düşen boksörü yumruklamak ve belden aşağı vurmak yasaktır.¹⁰ Ancak 19. yüzyıl boyunca yaşanan yeni eklemelerle oyunun temel kuralları

⁴ Ayşe Deniz Uçar, "Türkiye Amatör Boks Müsabakalarındaki Davranışların İller Arası Karşılaştırılması", *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya, 2007, s. 6-7.

⁵ Harun Kahraman, "Türk Milli Takımında Yer Alan Boksörlerin Boks Sporuna Başlama Nedenleri ve Beklentilerinin Belirlenmesi", *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul, 2019, s. 14.

⁶ Mehmet İmamoğlu, Osman İmamoğlu, "Roma Zamanı ve Öncesinde Çıplak Yumruk ve Eldivenli Boks", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt XI, Sayı 59, 2018, s. 560-561.

⁷ *Ana Britannica Ansiklopedisi*, Cilt IV, Ana Yayıncılık, İstanbul, 1987, s. 383-384.

⁸ Yusuf Öztürk, "Türk Boks Antrenörü Profiline Sportif Başarıyla İlişkisi", *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya, 2006, s. 8.

⁹ <https://www.britannica.com/biography/Jack-Broughton>, (07.07.2024 tarihinde erişildi).

¹⁰ Alper Akbulut, "Taekwondo ve Boks Antrenörlerinin Tükenmişlik Düzeylerinin Karşılaştırılması", *Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, Antalya, 2018, s. 22-24.

netleşmiştir. 20. yüzyıl başlarından itibaren kurallar bugünkü çağdaş normlarına kavuşmuştur.¹¹

Türk kültüründe spor her daim ön planda olmuştur. Özellikle orduların sefere hazırlıklı durumda bulunması amacıyla daima spora ve talime müracaat edilmiştir.¹² Hun, Göktürk, Selçuklu ve Osmanlı gibi farklı Türk devletlerinde avcılık, okçuluk, güreş, ata binme ve kılıç kullanma gibi çeşitli spor dalları daima ön planda olmuştur.¹³ Bu sporlar, savaşa hazırlık için ortaya çıkıp sonrasında Türk kültür hayatının ayrılmaz birer parçası hâline gelmiştir. Spor, sadece fiziksel faydaları için değil, aynı zamanda çocukların yetiştirilmesinde, han ve sultanların seçilmesinde ve düğün törenlerinde sergilenen gösterilerde de önemli bir rol oynamıştır. Türk kültüründe tarihî kökleri kesinlikle bulunmakla birlikte; boksun modern şekli ilk kez 1904'te Mösyö Goury adlı Galatasaray Lisesi Fransız Edebiyat Öğretmeni tarafından Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde icra edilmiştir. Selim Sırrı Tarcan'ın¹⁴ yine II. Meşrutiyet devrinde açtığı Terbiye-i Bedeniye Mektebi'nde de boks dersleri verilmeye başlanmıştır.¹⁵ Boksun Türkiye'de ring içine taşınmasında ilk adımı atanlar İngilizlerdir. İstanbul'da yaşayan İngilizlerin ilkel koşullarda 1910'lu yıllarda oluşturdukları ringlerde karşılıklı yumruk attıkları bilinmektedir. Onlara hemen sonra Fransızların da katıldıkları görülmektedir. Dönem dönem Fransızlar ülkelerinden profesyonel boksörler getirip İstanbul'da heyecanlı maçlar düzenledilerse de İngiliz ve Amerikalı boksörlerin yapmış olduğu maçlar bu spora olan ilgiyi daha fazla arttırmıştır.¹⁶

Dolayısıyla boksun Türkiye'de bir yüzyıldan fazla bir geçmişi bulunduğunu ifade edebiliriz. Bu spor dalı Türkiye'de 20. yüzyılın başlarında bireysel faaliyetlerle başlamıştır. Mondros Mütarekesi¹⁷ hükümlerine dayanılarak İstanbul'un işgal edildiği yıllarda İngiliz ve Fransız askerlerin Beyoğlu'nun ünlü

¹¹ Ayşe Deniz Uçar, *a.g.t.*, s. 8-9.

¹² Mehmet Uçar, "Boksta Ayakta Dansın Müsabaka Sonucuna Etkisi", *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya, 2007, s. 25-26.

¹³ Yunus Emre Karakaya, *Erken Dönemden Moderniteye Spor Tarihi*, Nobel Yayınları, Ankara, 2022, s. 74.

¹⁴ Türk spor tarihinde çok önemli bir yeri olan Selim Sırrı Tarcan'ın hayatı ve başta boks sporu olmak üzere Türk sporunun gelişimi için yapmış olduğu katkıları inceleyen güncel bir çalışma için bk. Mustafa Mutlu, *II. Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e Beden Terbiyesi ve Sporda Öncü Bir İsim: Selim Sırrı Tarcan (1874-1957)*, Libra Kitap, İstanbul, 2020, s. 45-49.

¹⁵ Türk kültüründe boksun ve diğer spor dallarının gelişiminin çeşitli yönlerden başarılı bir analizi için bk. Muhammed Sıddık Çemç, Alper Akbulut, "Fighting for Life: Historical Development of Boxing in Turkish Culture", *Sportive*, Volume VI, Issue 2, 2023, s. 101.

¹⁶ Doğan Yıldız, *Çağlar Boyu Türklerde Spor*, Telebasım Yayınları, İstanbul, 2002, s. 297.

¹⁷ Mustafa Kemal Atatürk, *Nutuk (1919-1920)*, Cilt I, Türk Devrim Tarihi Enstitüsü, İstanbul, 1970, s. 1; İsmail Soysal, *Türkiye'nin Siyasal Antlaşmaları (1920-1945)*, Cilt I, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1989, s. 12-14; İsmet İnönü, *Hatıralar*, 4. Bs. Bilgi Yayınevi, Ankara, 2014, s. 157-158; Rauf Orbay, *Cehennem Değirmeni*, Truva Yayınları, İstanbul, 2004, s. 90; Ali Fuat

salonlarında yaptıkları çekişmeli karşılaşmalar boksun tanınması ve Türk gençleri arasında hızla yayılmasına katkı sağlamıştır.¹⁸ İlk boks kulübü, Musevi Aksiyani Efendi tarafından Fransa Boks Federasyonu'nun denetimi altında 1920'lerde kurulmuştur.¹⁹ Türk boksunun ilkleri İngiliz Kemal adıyla bilinen Esat (Tomruk), Fenerbahçe futbolcularından Yavuz İsmet (Uluğ), Mısırlı Mazhar Bey, Galatasaray futbolcularından Sabri Mahir, Mazlum Kemal, Ziya (Bayer), Ali Sami, Hilmi Hoca ve Kemal Hoca gibi isimler tarafından gerçekleştirilmiştir. Daha sonraki süreçte Kurtuluş, Fenerbahçe ve Galatasaray Spor Kulüpleri'nde boks şubeleri açılmak suretiyle buralara yeni sporcular kazandırılmıştır.²⁰

TBF (Türkiye Boks Federasyonu), 1924 yılında kurulmuş, 1927 yılında AIBA (Uluslararası Amatör Boks Birliği) üyeliğine kabul edilmiştir. Boks Federasyonu'nun başına da Eşref Şefik getirilmiştir. Sadece amatör boksa izin veren federasyon, ferdi ve kulüpler arası Türkiye Şampiyonaları ile Uluslararası Boğaziçi Boks Turnuvası'nı tertip etmiştir. Boksta ilk Millî Türk Takımı 1928 yılında kurulmuş ve aynı yılda ilk uluslararası başarı SSCB'de (Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği) kazanılmıştır. Türk boksunda yeni bir dönem başlatan ve yaptığı 359 maçın 358'ini kazanan Melih Açıba, 1938 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde gerçekleştirilen "Altın Eldiven" Şampiyonası'nda birinci olmuştur. Ayrıca 1946'da ilk kez düzenlenen Avrupa Boks Şampiyonası'nda Vural İnan "En Teknik Boksör" seçilmiş, Halit Ergönül de Avrupa karmasına davet edilmiştir. Kısa bir süre için Güreş Federasyonu'na bağlanan boks, 1942'de yeniden bağımsız bir federasyona dönüşmüştür. Türkiye, 1946 yılından bu yana uluslararası şampiyonalarda bu spor dalında temsil edilmektedir. Türkiye'de boks 1942 yılında federasyonun kurulmasından sonra çok daha sistematik ve disiplinli bir gelişim sürdürmüştür.²¹

Türkiye'nin ilk lisanslı kadın boksörü Şükran Çalbak'ın 1982 yılında lisans almasından sonra bu spor dalı kadınlar arasında da ilgi görmeye başlamıştır. Dolayısıyla 1980'li yıllardan sonra erkeklerin yanı sıra kadınlar tarafından da

Cebesoy, *Millî Mücadele Hatıraları*, 2. Bs. Temel Yayınları, İstanbul, 2010, s. 83; Cevad Odyakmaz, *Mondros-Sevr ve Mudanya-Lozan*, Togan Yayınları, İstanbul, 2013, s. 18-19; Temuçin Faik Ertan vd. *Başlangıcından Günümüze Türkiye Cumhuriyeti Tarihi*, 3. Bs. Siyasal Kitabevi Yayınları, Ankara, 2014, s. 71; Yenal Ünal, "Millî Mücadele: Mondros Mütarekesi'nden Sevr Antlaşması'na Türkiye'de Yaşanan Siyasal Gelişmeler", *Türkiye Cumhuriyeti Tarihi-Kurtuluş, Kuruluş ve Modernleşme (1920-1938)*, ed. Nurgün Koç, Cilt I, İdeal Kültür Yayıncılık, İstanbul 2019, s. 92-96; Yenal Ünal, "Millî Mücadele'de Bartın", *Tarih Okulu Dergisi*, Sayı 25, 2016, s. 614-615.

¹⁸ Baki Aydın, *Türk Boks Tarihi 1911-2020*, Kitapyurdu Doğrudan Yayıncılık, İstanbul, 2020, s. 16;

Cem Atabeyoğlu, *Türk Spor Tarihi Ansiklopedisi*, Fotospor Yayınları, İstanbul, 1991, s. 76.

¹⁹ Ergun Hiçyılmaz, *Türk Spor Tarihi*, Demet Ofset, İstanbul, 1974, s. 79.

²⁰ <https://www.turkboks.gov.tr/kurumsal/turk-boks-tarihi> (05.02.2024 tarihinde erişildi).

²¹ <https://www.turkboks.gov.tr/kurumsal/turk-boks-tarihi> (05.02.2024 tarihinde erişildi).

profesyonel olarak yapılmaya başlamıştır. Bu açıdan bakıldığında Türkiye’de kadın boksunun yaklaşık 40 yıllık bir tarihinin bulunduğunu ifade edebiliriz. Daha önceki satırlarda ifade edildiği üzere Türkiye’de boksun gelişimi üzerine ciddi akademik çalışmalar yapılmış olmakla birlikte; kadın boksunun ortaya çıkışı ve yaklaşık 40 yıllık gelişim serüveni hakkında hemen hemen hiçbir akademik çalışma bulunmamaktadır. Dolayısıyla bu handikap bu araştırma için de ciddi bir engel olarak ortaya çıkmaktadır.²²

Bu makalede; Türk kadın boksuna son yıllarda büyük katkılar sunmuş olan Şennur Demir çeşitli açılardan araştırma konusu yapılmıştır. Şennur Demir, Türk kadın boks tarihine adını güçlü bir biçimde yazdırmış son derece önemli bir sporcudur. Özellikle 8-20 Mayıs 2022 tarihinde Uluslararası Boks Birliği (IBA) tarafından Türkiye’nin ev sahipliğinde düzenlenen 2022 Dünya Kadınlar Boks Şampiyonası’nda +81 kiloda elde ettiği Dünya Şampiyonluğu başarısıyla birlikte bütün dikkatleri üzerine çekmiştir. Türkiye’nin, ev sahipliğinde düzenlenen organizasyonu Türkiye takım hâlinde şampiyon tamamlamıştır. Söz konusu Dünya Şampiyonasında 48 kiloda Ayşe Çağırır, 50 kiloda Buse Naz Çakıroğlu, 54 kiloda Hatice Akbaş ve 66 kiloda Busenaz Sürmeneli altın madalya kazanmıştır. İstanbul’un ev sahipliğinde düzenlenen şampiyona, Türk kadın boks tarihine geçmiştir. Toplam madalya sayısı bakımında Türk kadın boksunun en başarılı Dünya Şampiyonası’nın yaşandığı turnuvada millî sporcular, 2 şampiyonluğun kazanıldığı 2008 Dünya Şampiyonası’nı geride bırakarak rekor kırdılar. Ortaya çıkan bu önemli başarı Türkiye’de boks sporuna olan ilgiyi gözle görünür ölçüde arttırmıştır. Özellikle kadınlar arasında boks, ön yargıyla yaklaşılan bir spor dalı olmaktan çıkıp merak edilen bir spor dalına dönüşmüştür. 2022 yılında gelen büyük başarıdan sonra İl Gençlik ve Spor Müdürlüklerine bağlı olarak faaliyet gösteren boks spor salonlarına kayıt olup bu spora başlayan genç kadınların sayısında artışlar gözlemlenmiştir.²³

Bu makale kapsamında; söz konusu Dünya Şampiyonası’nda +81 kiloda Dünya Şampiyonu olan, önceki uluslararası turnuvalarda üst düzey başarılar elde eden Millî Boksör Şennur Demir bazı yönlerden araştırma konusu yapılmıştır. Makalede öncelikle Demir’in hayat hikâyesi ve kariyerinin gelişimi birinci el kaynaklardan faydalanmak suretiyle araştırılmıştır. Akabinde bu bilgilerden hareketle onun Türk kadın boks tarihine olan katkıları birçok farklı açıdan incelenmeye ve analiz edilmeye çalışılmıştır. Konu hakkında şu an için hemen

²² <https://mustafakemalim.com/turkiyenin-lisansli-ilk-kadin-bokoru-sukran-calbak/> (05.02.2024 tarihinde erişildi).

²³ <https://www.trthaber.com/haber/spor/milli-boksorlerden-tarihi-basari-681748.html> (05.02.2024 tarihinde erişildi).

hemen hiçbir bilimsel çalışmanın bulunmaması nedeniyle Millî Boksör Şennur Demir ile doğrudan doğruya temas sağlanmış ve sporcunun kişisel arşivinden istifade edilmiştir. Dolayısıyla sonraki boks tarihi araştırmalarına katkı sağlaması düşünülen bu çalışmada; doğrudan doğruya sporcunun arşivinden faydalanılmıştır. Bu makale çalışmasının alanında ilk çalışmalardan biri olması hasebiyle bazı eksiklikleri bünyesinde barındırması olasıdır. Özellikle bilimsel kaynak alanında ciddi bir sıkıntı vardır. Ancak Türk boks tarihine göz ardı edilemeyecek ölçüde bir katkı sunması ve yeni çalışmalara kaynaklık etmesi beklenmektedir.

Hayatı ve Kariyeri

Şennur Demir, 10.08.1982 tarihinde Bartın'ın bir ilçesi olan Amasra'da beş çocuklu bir ailenin dördüncü üyesi olarak dünyaya gelmiştir. İlk ve ortaokulu öğrenimini Amasra'da Çanakçılar İlköğretim Okulunda lise öğrenimini ise Bartın'da Ticaret Meslek Lisesinde gerçekleştirmiştir. Dünyaya gelmiş olduğu yerleşim biriminde kendisini yönlendirebilecek ya da kendisinin örnek alabileceği bir rol modelin bulunmaması nedeniyle lise öğrenimini bitirince 2001 yılında kendi yöresinden pek çok insanın yaptığı gibi İstanbul'da gidip tekstil sektöründe çalışmaya başlamıştır. Bu sektörden birçok iş yerinde kendisine sigorta yapmadıkları için ayrılarak İstanbul Üniversitesi'nde özel güvenlik görevlisi olarak çalışmıştır. 2002-2005 yılları arasında bu kurumda görev yapmıştır. 2005 yılında Bartın'da Kredi ve Yurtlar Kurumu'nda iş bulması üzerine memleketine dönmüştür. 2005 yılından 2010 yılına kadar Bartın'da Kredi ve Yurtlar Kurumunda çalışmıştır. Bu dönüş aynı zamanda Demir'in hayatına etki edecek hayati gelişmelere de bir başlangıç olmuştur.²⁴

Şennur Demir'in spor kariyeri 25 yaşında başlamıştır. Sporcu, 2007 yılından itibaren sporun çeşitli dallarıyla ilgilenmiştir. Kendisiyle 03.02.2024 tarihinde gerçekleştirdiğimiz mülakatta boksa başlamasına ilişkin olarak şu önemli bilgileri vermiştir.²⁵ *“Ben 25 yaşında spor hayatıma başladım. Bu yaşıma kadar her şeyi kabullenmiş hayatı olağan şekilde hiç zorlamadan yaşarken, hayatıma mucize gibi bir spor branşı girdi. Bu branş, bu oyun bokstu. Ben Bartın'ın merkeze uzak bir köyünde doğdum,*

²⁴ “Şennur Demir ile Yapılan Mülakat”, Mülakat Tarihi: 03.02.2024. Şennur Demir, Bartınlıdır. Ancak başta Millî Takım Antrenörlüğü olmak üzere boksu bıraktıktan sonra yürüttüğü diğer görevlerinden dolayı hem oldukça yoğun bir gündemi bulunmakta hem de Ankara'da yaşamaktadır. Sporcunun başta Millî Takım'daki görevleri olmak üzere diğer vazifelerini gerçekleştirmede yaşadığı yoğunluktan dolayı kendisini meşgul etmemek adına mülakatı zoom programı üzerinden gerçekleştirme yönünde karar aldık. Kendisinin de kabul etmesi üzerine söz konusu mülakat ilgili program üzerinden gerçekleştirilip youtube kanalımıza yüklenmiştir. Aşağıdaki linkten erişilebilir.

²⁵ Yapılan mülakat çalışması için erişim linki: <https://www.youtube.com/watch?v=YTuvPpvZlvg&t=163s> (31.03.2024 tarihinde erişildi).

büyüdüm. Önümde bana rol model olacak hiç kimse yoktu. En büyük hayalimiz okulumuzu bitirince köydeki diğer tanıdıklarımızın da yaptığı gibi İstanbul'a gitmekti. İstanbul'da özel güvenlik görevlisi olarak çalışırken 2005 yılında Bartın'da iş bulunca tekrar memleketime döndüm. İşte benim hayatımın oyunu Bartın'a tekrar döndüğümde başladı. 2007 yılında uzak doğu sporlarına başladım. Spor salonunda tanıştığım Ferhat Konuş isimli eski bir boksör ve antrenör olan arkadaşım sayesinde boksla ilgilenmeye başladım. Bu sporun hayatımı bu kadar değiştireceğini hayal etmemiştim. Arkadaşım Ferhat bana bu konuda rol model oldu ve bu sporun bana neler katacağını anlattı. Millî sporcu olarak ülkemi temsil edebileceğimi ve bu sayede aileme yük olmadan üniversitede okuyabileceğimi anlattı. Avrupa ve dünya derecesi yaptığımda beden eğitimi öğretmeni olarak atanabileceğimi anlattı. İşte benim hayat oyunumun kuralları ve hedefleri bu şekilde çizildi."²⁶ Dolayısıyla Şennur Demir'in çalışmak için gittiği İstanbul'dan, doğduğu Bartın'a dönüşü aynı zamanda kariyerinde ayrı bir sayfanın açılmasını sağlamıştır. Farklı sektörlerde farklı işlerle meşgul olan Demir, bir arkadaşı vasıtasıyla sporun çeşitli dallarıyla ilgilenmeye başlamıştır. Aslında boksa başladığı yaş büyük başarılarla imza atmak isteyen ve dev hedeflere sahip olan bir sporcunun boksa başlaması için ileri bir yaştır.

Bu noktada üzerinde durulması gereken temel husus Demir'in boks için oldukça geç bir yaşta spora başlamasına rağmen bu spor dalında en son noktayı Dünya Şampiyonluğu'yla koymuş olmasıdır. Peki, izah edilmeye çalışılan koşul ve şartlar temelinde; bu güç başarı nasıl yakalanmıştır? Bu hususta Şennur Demir şu çok değerli bilgileri vermektedir: "Spora başladığımda 25 yaşındaydım. Bu yaşta kendimi buldum. Yaptığım spor insanların dışarıdan baktıklarında onlara zor geliyordu ama bu spor önce beni sonra çevremi ardından da bütün dünyamı değiştirdi. Kendimi değiştirmemin yanı sıra boks sayesinde üniversite okudum, yüksek lisans yaptım ve öğretmen olarak atandım. 2016 yılında 34 yaşında Dünya Üçüncüsü, 2018'de 36 yaşında Dünya İkincisi, 2022'de de 40 yaşında Dünya Şampiyonu oldum. Olmaz dendi, yapamazsın dendi, yaşın geç dendi, alt yapın yok dendi. Evet hiç bir zafere güle oynaya gitmemiştim, birçok sakatlık, birçok ameliyat geçirmiştim ama hiçbir zaman pes etmedim, kimse zafere giderken bana çiçekli yollar sunmadı, beklemedim de. Ayağımın altındaki taşları hep ben kaldırdım, gücüm yetmediği yerde ayağım o taşlara takıldı düştüm ama tekrar kalktım. 'Yokluğu gördüm, acıyı tattım, başarıyı da paylaştım'. Hayatımda öğrendiğim en büyük ders 'Bir kadın kendini değiştirirse dünyayı değiştirir' düşüncesinden hareketle değişime kendimizden başlamamız gerektiği ve bu sayede çevremizi değiştirmemiz gerektiğidir. Bu dünyada tek bir hayatımız var ve onu nasıl yaşayacağımız kendimize bağlı. İnsan için geç kaldım diye bir şey yoktur. Ne zaman başlarsan senin için en erken vakit odur. Ben her sabah uyandığında bugün benim hayatımın geriye kalan ilk günü diyorum

²⁶ "Şennur Demir ile Yapılan Mülakat", Mülakat Tarihi: 03.02.2024.

ve ilk güne güzel başlamak lazım.”²⁷ Şennur Demir’in spor geçmişi, Bartın’a dönüşüyle birlikte başlamıştır. Birçok farklı spor dalıyla meşgul olmuştur. Örneğin ilk sportif başarısı 2007 yılında kazanmış olduğu Kick Boks Türkiye 3.lüğüdür. Bu spor dalında 2008 ve 2009 yıllarında arka arkaya iki defa Türkiye Şampiyonu olmuştur. 2009 yılında ilk defa boks dalında bir derece elde ederek Türkiye 3.lüğüne ulaşmıştır. 2010 yılında tekrar Türkiye Kick Boks Şampiyonu olmuştur. Aynı yıl ayrıca Ashiara Karate dereceleri kazanmıştır. 2011 yılında Kick Boks Türkiye Şampiyonluğu, Avrupa Birliği Ülkeleri Boks Şampiyonasında 2.lik, Türkiye Boks Şampiyonasında yine 2.lik derecelerini elde etmiştir.²⁸

Demir, 2011 yılında millî sporcu olmuş ayrıca Bartın Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesine başlamıştır. 2012 yılında Büyük Kadınlar Dünya Boks Şampiyonası’nda çeyrek finale yükselmiş ve aynı yıl tekrar Türkiye Boks Şampiyonu olmuştur. 2013 yılında aynı başarıyı tekrarlayarak Türkiye Boks Şampiyonu derecesini elde etmiştir. 2007 yılında ilk sportif başarısını kazanan Şennur Demir kısa sürede boks ve kick boks dallarında Türkiye Şampiyonluğu ile uluslararası dereceler alması nedeniyle dikkatleri üstüne çekmiştir. Ancak bu başarılar için kimi zaman büyük bedeller de ödemek zorunda kalmıştır. Örneğin, 2013 yılında ciddi bir sakatlık durumuyla karşılaşmıştır. Şennur Demir yaşadığı sakatlığa ve sonraki sürece ilişkin olarak şu bilgileri paylaşmıştır: *“Bu oyun benim için dörtlüklük gitmedi tabi ki. 2013 yılında dizimden sakatlandım ve ön çapraz bağ ameliyatı geçirdim. Bir yıl spora ara vermek zorunda kaldım. Tam iyileştim derken 2014 yılında tekrar kopardım ve yeniden ameliyat oldum. Artık iyileştim spora dönebilirim derken girdiğim bir Ankara Şampiyonası’nda el bileğimi kırdım. Bu oyun benim için artık içinden çıkılmaz bir hâl almaya başlamıştı. El bileğim kırıldığında artık yeniden spor yapamayacağımı düşünmeye başlamıştım. Bu nedenle Bartın’da antrenörlük yapmaya başladım. Artık oyun bitti derken asıl oyun benim için yeniden başlamıştı. Herkes bırakmam gerektiğini, yaşımın spor için çok geç olduğunu, zorlamamam gerektiğini söylüyordu. Benimse kendime inanmaktan başka çarem yoktu. Sakatlığım süresince devamlı olarak tekrarladığım ve beni motive eden bir söz vardı. ‘İlk engelde pes edip geri dönenler başarı nedir asla bilmeyecekler.’ Ben pes edemezdim, sadece sabretmem lazımdı. Antrenör olarak sporcu götürdüğüm Türkiye Şampiyonası’na hiç planda yokken ben de katılmaya karar verdim. Yarı final maçına kadar her şey yolunda giderken bu kez de yarı final maçında el parmağım kırıldı. Parmağım o hâldeyken final maçına çıktım ve şampiyon oldum. Bu kez parmağımdan ameliyat olmam gerekiyordu. Aksilikler bir türlü peşimi bırakmıyordu. Aynı yıl Kazakistan’da Dünya 3.sü olarak ilk uluslararası derecem aldım. Bu oyunda; benim çabam ve benim kararlılığımın sakatlanıp bir kenara çekilmenin önüne geçtiğini, bu oyunda mücadele ettiğim sürece mükâfatımı alacağımı artık biliyordum ve benim bu*

²⁷ “Şennur Demir ile Yapılan Mülakat”, Mülakat Tarihi: 03.02.2024.

²⁸ “Şennur Demir’in Kişisel Arşivi, Bilgi, Belge ve Dokümanlar”, Belgelere erişim tarihi 2024.

oyunu bırakmaya hiç niyetim yoktu. 34 yaşında Dünya 3.sü oldum. Fenerbahçe Spor Kulübüne transfer oldum. 36 yaşında Hindistan'da Dünya 2.si oldum. Artık hayatımın son yarışına gelmiştim. Antrenmanlarda yine sakatlanmış dizimde yırtık oluşmuştu. Bu sporculuk hayatımda katlanmam gereken son ağrı, son sakatlık ve son Dünya Şampiyonam'dı. Artık istesem de bir sonraki Dünya Şampiyonası'na katılamıyordum. Çünkü 40 yaşına kadar yarışabilme kuralı vardır. Yarı final maçımı alıp finale adımı yazdırdım. Otele döndüğümde akşam kendime şöyle dedim 'Buraya kadar gelip daha ileriye gitmeyeceksem peki buraya kadar niye geldim.' Bütün acılarımın, ağrılarımın, çalışmalarımın mükâfatını son kez katıldığım Dünya Şampiyonası'nda 40 yaşında dünya şampiyonu olarak aldım ve kariyerimi noktaladım."²⁹ Görüldüğü üzere Şennur Demir çeşitli şampiyonluklar almış ve final hüviyetindeki Dünya Şampiyonası'na gidiş sürecinde çok büyük sakatlık problemlerine göğüs germiştir. Dolayısıyla son derece sancılı bir sürecin sonunda dev hedefe ulaşmıştır. Demir, 2013 ve 2014 yıllarında iki defa ön çapraz bağlarını koparmıştır. Daha sonra bir Ankara Şampiyonasında bu defa el bileğini kırmıştır. Birkaç ameliyat geçirmiş ve zaman zaman sporu bırakmayı düşünmüştür. Ancak spora olan büyük ilgisi ve mücadeleci ruhu ile sonuna kadar kendi tabiriyle 'oyunun içinde' kalmayı başarmıştır.

Demir, 2013-2015 yılları arasında yaşadığı ön çapraz bağ yırtılması ve geçirmiş olduğu diz ameliyatı nedeniyle müsabakalara ara vermiştir. 2016 yılından itibaren yeniden spor arenasında görülmeye başlanan sporcu, 2016-2022 Büyük Kadınlar Millî Takım Kaptanlığı görevini yürütmüştür. Ayrıca Bartın Gençlik Spor İl Müdürlüğü bünyesinde 2016-2019 yılları arasında boks antrenörü olarak görev yapmıştır. Demir, 2016 yılında üç farklı şampiyonada önemli derecelere imza atmıştır. Bulgaristan'da düzenlenen Avrupa Boks Şampiyonası'nda 3.lük, Kazakistan'da düzenlenen Dünya Şampiyonası'nda 3.lük, Türkiye Büyük Kadınlar Boks Şampiyonası'nda +81 kiloda Türkiye Şampiyonluğu'nu kazanmıştır. Açık ve net bir biçimde görüldüğü üzere Şennur Demir, uzun ve yorucu iki yıllık sakatlık sürecinde kendisini son derece rasyonel bir biçimde rehabilite ve motive etmiştir. Bokstan vazgeçmediğini ve bu spor dalında sonuna kadar ilerleme kaydedeceğini, sakatlık sonrasında katıldığı Avrupa ve Dünya Şampiyonaları'nda 3.lük ve Türkiye Büyük Kadınlar Boks Şampiyonası'nda birincilik elde etmek suretiyle ispat etmiştir. 2016 yılının sporcunun yeniden ve güçlü bir biçimde ringlere dönmesinde bir dönüm noktası olduğunu rahatlıkla ifade edebiliriz. Bu tarihten itibaren 2022 yılında gerçekleşen Dünya Şampiyonluğu'na kadar farklı tarihlerde yeni başarılar elde etmiştir.³⁰

²⁹ "Şennur Demir ile Yapılan Mülakat", Mülakat Tarihi: 03.02.2024.

³⁰ "Şennur Demir'in Kişisel Arşivi, Bilgi, Belge ve Dokümanlar", Belgelere erişim tarihi 2024.

Nitekim Şennur Demir turnuvalarda ki, başarılarına 2017 yılında da devam etmiştir. İtalya'da düzenlenen Avrupa Birliği Ülkeleri Şampiyonluğu, Azerbaycan'da düzenlenen Uluslararası Boks Şampiyonluğu ve Türkiye Boks Şampiyonluğu sporunun 2017 yılı içerisinde elde ettiği derecelerdir. Dolayısıyla Demir sakatlıklar ve ameliyatlardan sonra döndüğü ringlerde 2016 yılında olduğu gibi 2017 yılında da ulusal ve uluslararası alanda üç büyük başarıya imza atmıştır. 2018 yılına gelindiğinde tekrar Türkiye Boks Şampiyonluğu, Sırbistan'da düzenlenen turnuvada Uluslararası Şampiyonluk ile Hindistan'da düzenlenen Dünya Boks Şampiyonası'nda 2.lık derecesini kazanmıştır. Bu vesileyle ulaşabileceği en üst seviye olan Dünya Şampiyonluğu'na ilk defa çok yaklaşmıştır. 2022 yılında gelecek olan şampiyonluğun ayak sesleri duyulmaya başlanmıştır. Demir, 2018 yılında gelen bu büyük başarılarla çıtayı artık bir üst mertebeye taşımıştır.³¹

Demir, ilerleyen yıllarda yine sporun içinde kalmaya devam etmiştir. 2019, 2020, 2021 yıllarında Olimpik Kadroda yer almıştır. Ayrıca 2019 yılından itibaren Ankara'da bulunan Ülkü Ahmet Durusoy Ortaokulunda beden eğitim öğretmeni olarak görev yapmaya başlamıştır. Bu görevine hâlen devam etmektedir. 2022 yılına gelindiğinde ise kariyerinin en büyük başarısını yakalamıştır. 8-20 Mayıs 2022 tarihinde Uluslararası Boks Birliği (IBA) tarafından Türkiye'de düzenlenen 2022 Dünya Kadınlar Boks Şampiyonası'nda +81 kiloda elde ettiği Dünya Şampiyonluğu başarısıyla birlikte çok büyük bir başarıya imza atmıştır.³² Daha önce 2012, 2013, 2016, 2017 ve 2018 yıllarında 5 defa Türkiye Boks Şampiyonu olmayı başaran Demir, 2022 yılında elde etmiş olduğu Dünya Şampiyonluğuyla kariyerini zirvede tamamlamıştır.³³ Ayrıca Türkiye'nin, ev sahipliğinde düzenlenen söz konusu organizasyonu Türkiye takım hâlinde şampiyon olarak tamamlamıştır. Bu Dünya Şampiyonasında 48 kiloda Ayşe Çağırır,³⁴ 50 kiloda Buse Naz Çakıroğlu,³⁵

³¹ "Şennur Demir'in Kişisel Arşivi, Bilgi, Belge ve Dokümanlar", Belgelere erişim tarihi 2024.

³² *Bartın 74 Haber*, "Şennur Demir'den Tarihi Başarı", Sayı 3755, 23.05.2022, s. 4.

³³ <https://www.fanatik.com.tr/boks/sennur-demir-sanki-ruyayi-yasiyor-gibiyim-2285425>. (08.07.2024 tarihinde erişildi).

³⁴ 1 Ocak 1995'te dünyaya gelen Ayşe Çağırır, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünden mezun olmuştur. Millî boksördür. 1,60 boyunda ve 48 kilodadır. Ayşe Çağırır'ın, 2013 yılında katıldığı Dünya Gençler Boks Şampiyonası ile başlayan kariyeri, 2014 ve 2018 yılında Avrupa Bayanlar Boks Şampiyonası ve Dünya Boks Şampiyonası'na katılmasıyla devam etmiştir; 2019 yılında ise Avrupa Kadınlar Şampiyonası'nda yarışmıştır. Son olarak Uluslararası Boks Birliği (IBA) tarafından Türkiye'nin ev sahipliğinde düzenlenen Dünya Kadınlar Boks Şampiyonası finalinde Kazak rakibi Alua Balkibekovaya'yı yenerek dünya şampiyonu olmayı başarmıştır.

³⁵ Buse Naz Çakıroğlu, 1996 yılında Trabzon'da dünyaya geldi. Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünde öğrenim gördü. Fenerbahçe Spor Kulübü sporcusu olan Çakıroğlu, EUBC Büyük Kadınlar Avrupa Şampiyonası'nda gümüş madalya kazandı. Aynı yıl Romanya'da düzenlenen 22 Yaş Altı Avrupa Şampiyonası'nda altın madalya kazandı.

54 kiloda Hatice Akbaş³⁶ ve 66 kiloda Busenaz Sürmeneli³⁷ altın madalya kazanmıştır.³⁸ Demir'in bu büyük başarısı bütün ülkede olduğu gibi memleketi Bartın'da da büyük bir coşku yaratmıştır.³⁹ Bu nedenle 2022 yılı Dünya Kadınlar Boks Şampiyonası, Türk Kadın Boks tarihinde çok önemli bir dönemdir. Bu tarihi başarının ardından boksu bırakan sporcu, 2023 yılında Polonya'da düzenlenen Avrupa Oyunlarında Millî Takım Antrenörü olarak görev yapmıştır.⁴⁰

Türk Boksuna Katkıları

"Hayatımız da bir oyunsa o oyunun bizim için nasıl olması gerektiğini bizim kararlılığımız ve disiplinimiz belirleyebilir"⁴¹ diyen Şennur Demir, Türk Kadın Boks tarihinde zirve bir noktadadır. Kariyerinde bir Dünya Şampiyonluğu, beş Türkiye Şampiyonluğu ve üç Türkiye Kick Boks Şampiyonluğu başta olmak üzere ulusal ve uluslararası arenada birçok derecesi bulunan Demir'in ortaya koymuş olduğu bu performans büyük bir başarı olarak kabul edilmektedir. Bu başarının ortaya çıkmasında kendi deyişimiyle kararlılık ve disiplin yol gösterici bir rol oynamıştır. Şennur Demir'in elde etmiş olduğu başarılar ve dereceler Türk Kadın Boks tarihinde mühim bir arşiv vesikası olarak yerini almıştır.

Şennur Demir'in önemli sportif ve sosyal sahalardaki başarılarından biri de kendisi dışındaki sporculara ve yetenekli gençlere yapmış olduğu katkı ve desteklerdir. Demir, 2016-2022 yılları arasında Büyük Kadınlar Millî Takım Kaptanlığı görevini yürütmüştür. Ayrıca 2023 yılında Polonya'da düzenlenen Avrupa Oyunları'nda Millî Takım Antrenörü olarak görev yapmıştır. Hâlen Millî

³⁶ Hatice Akbaş, 2002 yılında dünyaya gelmiştir. Boks, kick boks ve muaythai sporlarıyla ilgilenmiştir. Boksta, 2016 yılında düzenlenen Yıldız Kızlar Avrupa Şampiyonası'nda altın madalyanın sahibi olmuştur. Daha sonra Millî Takım'a gitmiştir. 2011-2019 arasında boksta 3, kick boksta 4 ve muaythai da 3 kez Türkiye Şampiyonluğu'na ulaşmıştır. 46 kilo seviyesinde Avrupa Şampiyonluğunu da elde ederken, waikuru branşında da Balkan Şampiyonluğu'nu kazanmıştır.

³⁷ Busenaz Sürmeneli, 25 Haziran 1998'da Trabzon'da doğdu. Trabzonlu olan millî boksör, aynı zamanda Trabzonspor Kulübü sporcusudur. Rusya, Ulan-Ude'de gerçekleşen 2019 Dünya Şampiyonası'nda ve 2020 Tokyo Olimpiyatları'nda veltre sıklıette altın madalya kazanmıştır. Bu madalya Türkiye'nin olimpiyatlarda boks branşında aldığı ilk altın madalyadır. 2013 yılından itibaren birçok turnuvada büyük başarılar ve üstün dereceler elde etmiştir.

³⁸ *Cumhuriyet*, "Altın Çocuklar", Sayı 35250, 24.05.2022.

³⁹ *Bartın 74 Haber*, "Şennur Demir'e Coşkulu Karşılama", Sayı 3756, 24.05.2022, s. 2; *Bartın 74 Haber*, "Şennur Demir'den Rektör Uzun'a Ziyaret", Sayı 3756, 24.05.2022, s. 3; *Bartın Pusula*, "Demir Dünya Şampiyonu Oldu", Sayı 3789, 23.05.2022; *Bartın Pusula*, "Demir: Hiç Kimse İnanmadığı Şeylerden Vazgeçmesi", Sayı 3790, 24.05.2022; *Bartın Pusula*, "Coşkulu Karşılama", Sayı 3790, 24.05.2022.

⁴⁰ "Şennur Demir'in Kişisel Arşivi, Bilgi, Belge ve Dokümanlar", Belgelere erişim tarihi 2024.

⁴¹ "Şennur Demir ile Yapılan Mülakat", Mülakat Tarihi: 03.02.2024.

Takım'da antrenör olarak çalışmaktadır. Demir, spora geç olarak ifade edilebilecek bir yaşta başlamıştır. Dolayısıyla spora başladığı dönemde dahi belirli oranda bir hayat tecrübesine erişmiştir. İlk Türkiye Boks Şampiyonluğu'nu 2012 yılında 30 yaşında almıştır. Dünya Şampiyonu olduğunda ise 40 yaşındadır. Dolayısıyla başta bilgi birikimi olmak üzere, vizyon ve tecrübe konularında ciddi bir birikime sahiptir. Sahip olduğu bilgi birikimini, vizyonu ve tecrübeyi özellikle 2016 yılından itibaren diğer sporcularla da disiplinli bir biçimde paylaşmaya başlamıştır.⁴²

Bu makale kapsamında; 03.02.2024 tarihinde sporcuyla zoom platformu üzerinden gerçekleştirerek kayda aldığımız mülakatta üzerinde hassasiyetle durduğu konulardan birisi özellikle kırsal kesimde yaşayan yetenekli çocukların hangi yöntem dairesinde bilime, sanata ve spora kazandırılabilirliği hususudur. Kendisi de kırsal kesimde yetişmiş bir birey olan Demir, kırsal kesimden şehre uzanan çizgide bütün yetenekli çocukların ülke için kazanılması ve eğitilmesi gerektiğini ifade ederek bu konuda belediyelere büyük görevler düştüğünü belirtmiştir. Mahallî idarelerin çeşitli projeler geliştirmek suretiyle konuya ilgi duyması durumunda Türkiye'nin 2022 yılında elde ettiği başarıları artırarak sürdürebileceğini düşünen Demir, başta İl Spor Müdürlükleri olmak üzere ilgili bütün resmî kurumların çok daha aktif bir biçimde çalışmalar yürütmesi gerektiğini beyan etmiştir. Çünkü başta kadın ve çocuklar olmak üzere toplumun bütün kesimlerinin daha aktif bir biçimde hem kendilerine hem de topluma daha güçlü oranda katkı sağlamalarını arzulamaktadır. Nitekim spora ve kadınların toplumsal konumuna ilişkin genel felsefi kanaatlerini şu cümlelerle ifade etmiştir: *“Ben bir kadın olarak edindiğim bilgi, birikim ve tecrübeyle adım adım yavaş yavaş emin adımlarla ilerleyerek bağımsız bir şekilde kendi ayaklarım üzerinde duruyorum. Kendinizi eğitin, kız çocuklarınızı eğitin, sporun yalnızca zayıflamak ya da fit bir vücuda sahip olmak için yapılmadığını, bedenen ve ruhen kişinin kendi özgüvenini geliştirerek farklı bir bakış açısı kazandırdığını, yaşam kalitesini ve çevresindeki arkadaş kalitesini global bir şekilde arttırdığını, kendilerine yeni bir kapı, yeni bir pencere açılabileceğini öğretin. Diğer taraftan kadın ve kız çocuklarının bilinçlenmesi, normal hayatlarını devam ettirmede gerçekten çok önemli. Kadınların bu tür durumlarda hayatın her alanını daha ciddiye aldığı ve sıkıntılı süreçlere koruyucu içgüdüyle yaklaştığını görmekteyiz. Şöyle bir örnek vermek gerekirse, ülkede bir seferberlik ilan edilse ve deprem çantası hazırlanması istense; buna ilk adımı atacak, bunu kendine görev bilecek olanlar kadınlardır. O çantada nelerin olması gerektiğini, çantanın nerede durması gerektiğini bilecek olan kadındır. Kadın ve kız çocukları olarak daha da bilinçlendiğimizde aşamayacağımız engel kalmaz. Okuyun kızlar okuyun, okuyun kadınlar okuyun, siz okuyun biz okuyalım ki, mimar olalım, doktor*

⁴² “Şennur Demir'in Kişisel Arşivi, Bilgi, Belge ve Dokümanlar”, Belgelere erişim tarihi 2024.

olalım, savcı olalım, hâkim olalım, öğretmen olalım, okuyalım ki ülkemin temellerini sağlam atalım. Bir insanın kaderi kendi çabasına bağlıdır. Bu benim kaderim diye oturursan o senin kaderin olur. Bugün bir karar verin, kendinize bir hedef, bir yol seçin ve o yolda yapabileceğinize, başarabileceğinize inanın. Size yapamazsın! Başaramazsın! Diyenler elbette olacak o zaman onlara benim hayatımı anlatın.”⁴³ Verilen bu bilgilerden anlaşıldığı üzere, Dünya Şampiyonu Şennur Demir, elde ettiği başarılarla ulaşabilmek için çok büyük emekler harcamıştır. İnandığı yolda yürümek için ciddi bir irade ortaya koymuştur. Hedeflerine ulaşma yolunda birçok dev engeli aşmak zorunda kalmış ve en sonunda başarıya ulaşmıştır. O, bu noktada Türk kadınının kendisini örnek almak suretiyle daima ilerleme kaydetmesini arzulamaktadır.

Diğer bir ifadeyle; yüzyıl önce Mustafa Kemal Atatürk'ün belirlediği hedeflere ulaşılmasını o da istemektedir. Yüzyıl önce Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde gerçekleştirilen Türk İnkılâbı'nın en önemli hedeflerinden biri de Türk kadınının toplumsal hayatta hak ettiği mevkiye erişebilmesiydi. Bu uğurda başta Kadınlara Seçme ve Seçilme Hakkının Verilmesi ve Medeni Kanununun kabul edilmesi olmak üzere birçok köklü inkılâp gerçekleştirilmiştir. Öyle ki Mustafa Kemal Atatürk, 21.03.1923 tarihinde Konya'da kadınlara yönelik yapmış olduğu konuşmada şu çok mühim hususları dile getirmiştir: “Bugünün anaları için evsafı lazımevi haiz evlat yetiştirmek, evlatlarını bugünkü hayat için faal bir uzuv hâline koymak, pek çok yüksek evsafın hamili olmaya mütevakıftır. Binaenaleyh kadınlarımız hatta erkeklerden daha çok münevver, daha çok feyizli, daha çok bilgili olmaya mecburdurlar. Eğer hakikaten milletin anası olmak istiyorlarsa böyle olmalıdırlar.”⁴⁴ Burada Mustafa Kemal Atatürk bir taraftan kadınların toplumsal hayat içinde en az erkekler kadar bilgili, üretken ve aydın olmaları gerektiğini belirtirken; diğer taraftan geleceğin aydın nesillerinin yetiştirilmesinde analara çok büyük görevler düştüğünü bu nedenle anaların çağın gerektirdiği yetkinliklere sahip olmaları gerektiğini ifade etmiştir.

Atatürk, Türk milletini kalkındırmak ve çağdaş medeniyet seviyesine ulaştırmak isterken, kadınların bunun dışında tutulmasının mümkün olamayacağını belirtiyor ve söz konusu 21.03.1923 tarihli konuşmasında kadınlara birtakım haklar tanınması gerektiği üzerinde ısrarla duruyordu. Yine konuyla ilgili olarak: “Bir millet kadın ve erkekten meydana gelir. Mümkün müdür ki bir topluluğun yarısı topraklara zincirlerle bağlı kaldıkça diğer kısmı yükselsin?” diyerek konunun önemini

⁴³ “Şennur Demir’in Kişisel Arşivi, Bilgi, Belge ve Dokümanlar”, Belgelere erişim tarihi 2024.

⁴⁴ Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri (1906-1938), Cilt II, 5. Bs. Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara, 1997, s. 156.

ortaya koymuştur.⁴⁵ Dolayısıyla modern Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kucusuna göre Türk kadınının toplumsal yapı içerisinde yükselmesi aynı zamanda Türkiye'nin çağdaş medeniyetler arasındaki yerini alması anlamına da gelmektedir. Şennur Demir'in ortaya koymuş olduğu çaba, emek, büyük idealizm ve sonunda gelen başarı Atatürk'ün tam da göstermiş olduğu hedefleri ifade etmektedir. Demir, hem başarılı bir kariyer yaparak Türk boksunun gelişimine katkı sağlamış hem de birçok Türk gencine rol model olarak onlara ufuk açmıştır. Yaratmış olduğu ikinci etki en az birincisi kadar Türk toplumu için değerlidir.

Şennur Demir'in 2007 yılından 2022 yılına kadar elde ettiği dereceler ve başarılar bir bütün hâlinde analiz edildiğinde şu sonuç ortaya çıkmaktadır ki spora geç yaşta başlamış bir sporcu azimli, akılcı ve disiplinli bir şekilde çalışırsa Dünya Şampiyonu dahi olabilir. Bu ispat, Türkiye koşullarında spor yapan kadınlar için fevkalade değerli bir örneklem oluşturmaktadır. Hemen her alanda köklü bir geçmişe sahip olan Türkiye'nin sporun neredeyse bütün branşlarında elde ettiği bazı başarılarla ve kazanımlara rağmen; zikredilen köklü mazi esas alındığında çok daha yüksek mertebelere daha önce ulaşması gerekmektedir. Bununla birlikte; Şennur Demir örneğinde görüldüğü üzere gençliğin istenç ortaya koyması durumunda Türkiye'nin yüzyılların mirası medeniyet birikimini tam ve eksiksiz bir biçimde yansıtabilecek muvaffakiyetlerin gelmesi istikbal adına kaçınılmazdır. Nitekim bu doğrultuda; Türkiye Boks Federasyonu Koordinatörü İsmail Nazlı yapmış olduğu bir açıklamada lisanslı aktif sporcu sayısını 20 binden 25 bine çıkarmayı hedeflediklerini, bununla ilgili hedeflerini Gençlik ve Spor Bakanlığına bildirdiklerini aktarmıştır.⁴⁶

Toplumsal Rol Model Görevi

Şennur Demir, sporcu kimliğinin yanı sıra toplumsal konu ve meselelere de duyarlı bir bireydir. Bugüne kadar sosyal alanda birçok önemli misyon üstlenerek topluma katkı sağlama noktasında çeşitli çalışmalar ortaya koymuştur. Dolayısıyla sosyal hayatta da ringde olduğu gibi şayet üzerine düşen büyük bir görev varsa bu görevi yerine getirmekte hiçbir tereddüt yaşamamıştır.

Örneğin 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve çok büyük yıkımlara sebep olan Kahramanmaraş merkezli büyük depremden sonra çok ciddi sorumluluklar almış ve örnek bir sporcu ve birey olarak bölgeye intikal etmiştir.

⁴⁵ Refik Turan vd. *Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi*, 18. Bs. Okutman Yayıncılık, Ankara, 2011, s. 224-225.

⁴⁶ <https://www.aa.com.tr/tr/spor/boksta-25-bin-aktif-sporcuya-ulasilmasi-hedefleniyor/2470730> (14.02.2024 tarihinde erişildi).

Bölgeye eriştiğinde burada kaldığı süre boyunca depremzedelere ve koordinasyon merkezlerine destek hizmeti sunmuştur. Başta çocuklar ve kadınlar olmak üzere depremin yaratmış olduğu panik ortamında psikolojik sarsıntı yaşayan bütün yurttaşların imdadına yetişmiştir. Demir, 6 Şubat 2023 depremini öğrendiğinde ilk hissettiği duyguları, bölgeye intikali ve deprem bölgesinde ilk safhada yaşadığı olaylar hakkında şu bilgileri vermiştir. “*Deprem sabahu uyandı-ğında telefonumda bir sürü bildirim vardı. Televizyonu açtığımda depremin şiddetinin ne kadar büyük ve yıkıcı olduğunu gördüm. İlk olarak Kızılay Kan Merkezine gittim, ardından oradakilerin ihtiyaçları için ilk nelere ihtiyaç duyulursa alabildiğim kadar aldım. Özellikle çocuklar için bere, atkı, eldiven ve çorap. Aldığım malzemeleri bir dernek aracılığı ile deprem bölgesine gönderdim, eve geldim. İkinci günü arabamın bagaj ve arka koltuklarına ihtiyaç maddesi doldurarak Busenaz Sürmeneli ile birlikte Kahramanmaraş’a yola çıktık. Oradaki manzara televizyondan gördüğümüz gibi değildi. Şehir bir enkaz yığını sokaklar insanların bir sağa bir sola koşuşturmasıyla dolmuştu. Gittiğimizde herkes bir şey yapmaya çalışıyordu, erkekler çöken binaların tepelerinde, kadın ve çocuklar da yakılan ateşin etrafındaydılar. Biz ihtiyacı olanlara yanımızda getirdiğimiz malzemeyi dağıttık, özellikle bir şey dikkatimi çekti. Birçok kadın ‘o bizde var ihtiyacı olana verin’ diye bazı yardımlarımızı almadı, bu durum bizi çok duygulandırdı. On bir gün deprem bölgesinde kaldım, deprem bölgesi çok soğuktu. Ben orada yapabileceğim her işe koşturdum, odun topladım, ateş yaktım, arama kurtarma da çalışanlara yanımızda getirdiğim termosla çay verdim, ateşin başında toplananlara çay ve kahve dağıttım, köylerine gittim orada kalanlara erzak götürdüm. Kadın ve çocuklar için o kadar zor bir durum ki, çocuklarına hem analık, hem babalık, hem arkadaşlık, hem karınlarını doyurma görevi hep kadınlardaydı. Hem ağlıyorlardı hem de çocuklarının karınlarını doyurmaya, onları sıcak tutmaya çalışıyorlardı. Birbirini tanımayan, birbirine belki selam bile vermemiş kadınlar şimdi birbirlerinin dertlerine ortak olmaya birbirlerini teskin etmeye çalışıyorlardı. Depremin o günü enkazdan vefat eden bir anne ve kızı çıkarıldı. Anne, kızını kucaklamış ve öylece beraber melek gibi olmuşlar, kız 4 yaşında ceset torbasına konulduktan sonra ambulansa ben taşıdım, ömrümden ömür, canımdan can gitti. O annenin evladına kız çocuğuna ölüm anında sınıksız sarıldığını asla unutmuyacağım. Can Yücel’in dediği gibi: Ömür dediğin üç gündür; dün geldi geçti, yarın meçhuldür. O hâlde ömür dediğin bir gündür; o da bugündür.”⁴⁷*

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli meydana gelen ve çevredeki 11 ili şiddetli bir biçimde etkileyen deprem bölgede çok sayıda insan kaybına ve birçok binanın yıkımına sebep olmuştur. Sabah ve öğlen saatlerinde iki farklı zaman aralığında oluşan 7.8 şiddetindeki depremin yıkıcı etkileri çok fazladır. Kış mevsimine tesadüf etmiş olması ayrıca büyük problemleri beraberinde getirmiştir. Bir taraftan arama kurtarma çalışmalarını yakından takip ederek akrabalarına

⁴⁷ “Şennur Demir’in Kişisel Arşivi, Bilgi, Belge ve Dokümanlar”, Belgelere erişim tarihi 2024.

ulaşmak isterken diğer taraftan barınma sorunu nedeniyle ayakta kalmaya çalışsan insanların desteklenmesi için ulusal bir seferberlik başlatılmıştır.

Bu kapsamda; Şennur Demir boksör arkadaşı Busenaz Sürmeneli'yle birlikte 7 Şubat 2023 tarihine yola çıkarak Kahramanmaraş'a ulaşmıştır. Burada 18 Şubat 2023 tarihine kadar 11 gün kalan sporcu özellikle çok zor durumda olduklarını gözlemlediği çocuk ve kadınlara, yanında getirdiği malzemelerden yardım sağlayarak destek olmuştur. Kimi evini, kimi eşini ve kimi çocuğunu kaybetmiş bir büyük şokun içerisindeki insanlara o süreçte verilebilecek en küçük desteğin dahi önemi çok büyüktür. Şennur Demir ve Busenaz Sürmeneli, depremedelere hem kendi bütçeleriyle aldıkları erzak yardımında bulunmuşlar, hem büyük bir psikolojik çıkmazın içinde bulunan bu insanlara sosyal destek vermişler hem de koordinasyon merkezlerine önemli katkılar sağlamışlardır. Dolayısıyla örnek bir sporcunun alması gereken sorumluluğun çok daha fazlasını üstlenmekten kaçınmamıştır. Bu da bir toplum için sporcunun sadece ulusal ve özellikle uluslararası müsabakalarda madalya kazanmasından dolayı önemli olmadığını; ayrıca örnek bir kişilik olarak topluma zor zamanlarda vermiş olduğu katkılardan dolayı da değerli olabileceğini göstermiştir. Bir yüzyıl önce Mustafa Kemal Atatürk tarafından ortaya koyulmuş olan "*Çağdaş medeniyetler seviyesinin üstüne çıkma ideali*"nin gerçekleşebilmesi için Türk toplumunun sanılandan çok daha fazla sayıda rol model ihtiyacı vardır. İşte tam bu noktada Şennur Demir'in ciddi bir misyon üstlendiğini ve şu ana kadar bu misyonun hakkını verdiğini söyleyebiliriz. Ayrıca bundan sonraki süreçte başta Millî Takım antrenörlüğü olmak üzere Türk spora farklı açılardan katkı sağlayacağını; toplumsal alanda üzerine düşen sosyal görevleri hakkıyla yerine getirmeye devam edeceğini -bugüne kadar ortaya koyduğu eylemlerden hareketle- rahatlıkla söyleyebiliriz.⁴⁸

⁴⁸ Sadece sporcuların değil, bilim, kültür ve sanat dallarından ön plana çıkmış bütün mümtaz şahsiyetlerin başta gençler olmak üzere toplumun geneline rol model olmak gibi ciddi bir sorumluluğu bulunmaktadır. Özellikle genç beyinlere olumlu yönde katkı sağlayacak; bir spor, bilim ya da sanat dalında ilerlemiş bireylerin toplum için büyük bir önemi bulunmaktadır. Örneğin Şennur Demir'in, Kahramanmaraş merkezli 2023 Depremi'nden sonra ortaya koymuş olduğu özveri başta genç sporcular olmak üzere toplumun geneli için örnek bir davranıştır. Bu örnek davranışlar, yaşam boyu öğrenmenin önemi göz önünde bulundurulduğunda, toplum için çok kıymetli bir hazine hüviyeti taşımaktadır. Şennur Demir'den yaklaşık doksan yıl önce bu defa deprem gibi üzücü bir doğal hadiseden kaynaklı olmamakla birlikte; Dünya Güzellik Yarışması Birincisi Keriman Halis de kimsesiz çocuklara sahip çıkılabilmesi ve destek olunabilmesi amacıyla bir spor organizasyonunda görev almıştır. 1932 yılında Belçika'da düzenlenen Dünya Güzellik Yarışması'nı kazanan Keriman Halis 16-24 Kasım 1932 tarihleri arasında İzmir'i ziyaret etmiştir. İzmirli, Keriman Halis'in bu ziyaretine çok yoğun bir ilgi göstermişlerdir. Himaye-i Etfal Cemiyeti İzmir Şubesi, fakir çocukların yararına bir futbol maçı düzenlemeyi planlamış ve bu maça güzellik kraliçesini de davet etmiştir. Maç Altınordu ile İzmirspor arasında gerçekleşmiştir. Normalde maçın bir hafta sonra yapılması planlanmıştı. Fakat Kraliçe'nin katılımını sağlamak için maç 18 Kasım

Sonuç

“*Türk Kadın Boks Tarihinde Bir İz: Demir Yumruk Şennur Demir’in Hayatı, Kariyeri ve Türk Boksuna Katkıları*” başlıklı bu makale çalışması kapsamında; 2022 yılı Dünya Kadınlar Boks Şampiyonası’nda +81 kiloda Dünya Şampiyonu olan Şennur Demir’in hayatı, kariyeri ve özellikle Türk Boksuna sunmuş olduğu katkılar araştırma konusu yapılmıştır. Ayrıca Demir’in toplumsal hayat içerisinde almış olduğu muhtelif görevler üzerinde de durulmuştur.

Şennur Demir, hayatı, kariyeri, toplumsal hayata katkıları ve elde etmiş olduğu sportif başarılarıyla Türk Kadın Boks tarihinde hem bir zirve şahsiyet hem de bir işaret levhasıdır. Uğraştığı temel spor dalı olan boks göz önüne alındığında oldukça geç olarak nitelenebilecek bir yaşta boksa başlayan sporcu 40 yaşına geldiğinde bu sporu Dünya Şampiyonu olarak noktalamıştır. 15 yıllık zaman zarfında sıfırdan başlayıp Dünya Şampiyonluğu’na ulaşan bir sporcunun hayatı ve sportif faaliyetleri mutlaka bilimsel çalışmalara konu olmalıdır. Çünkü 15 yıl içinde Dünya Şampiyonluğuna ulaşmak aynı zamanda imkânsız başarmak anlamına gelmektedir. Dolayısıyla imkânsız gibi görünen sportif başarıları yakalayan bir sporcunun hayatının ve kariyerinin bilimsel yöntemlerle incelenmesi ve daha geniş kitleler tarafından anlaşılır hâle getirilmesi başta sonraki sporsever nesiller olmak üzere spora meraklı kitleler için ciddi bir önem arz etmektedir.

Ortaya koyduğu başarıları itibarıyla Şennur Demir’in Türk Kadın Boks tarihinde zirve sporcuların arasına adını yazdırdığında hiçbir şüphe yoktur. Kariyerinde 1 Dünya Şampiyonluğu, 5 Türkiye Şampiyonluğu ve 3 Türkiye Kick Boks Şampiyonluğu başta olmak üzere ulusal ve uluslararası arenada birçok derecesi bulunan Şennur Demir’in sergilemiş olduğu bu nitelikli performans ile Türk Kadın Boksunu yarışmış olduğu sıklıkta bir merteye yükselttiğini belirtirsek yanlış bir saptamada bulunmuş olur muyuz?

1932 tarihine alınmıştır. Ayrıca Kraliçe adına hazırlanan kupa Keriman Halis tarafından kazanan takıma verilmiştir. Himaye-i Etfal Cemiyeti maçın ardından ‘Cemiyetimiz menfaatine Cuma günü yapılan maça şeref vererek çok yüksek bir şefkat ve alaka gösteren Türk ve Dünya Güzeli Keriman Hanımefendi’ye kimsesiz, hasta memleket yavruları ve heyetimiz namına alenen arzı minnet ve şükran ederiz’ demiştir. Bu sayede çok sayıda kimsesiz çocuğa yardım eli uzanmıştır. Dolayısıyla neredeyse bir yüzyıl önce bile sporun birleştirici ve bütünleştirici gücü bir kez daha kendini göstermiştir. Bu organizasyon sayesinde hatırı sayılır bir miktar para kimsesiz ve hasta çocukların yararına bir araya getirilmiştir. Bu örnek yukarıda ifade ettiğimiz gibi sporcuların, kültür ve sanat insanlarının toplumun üzerindeki tesirlerinin ne derece etkili olabileceğini göstermesi bakımından ehemmiyet taşımaktadır. Ayrıntılı bilgi için bk. Murat Kaya, “Dünya Güzellik Kraliçesi Keriman Halis Hanım’ın İzmir Ziyareti ve Basına Yansımaları”, *Tarih ve Günce*, Sayı 7, 2020, s. 262-263.

Şennur Demir, Türk boksuna iki farklı yönden kesin ve net katkı sunmuştur. Bu yönlerden biri ringlerde elde ettiği başta Dünya Şampiyonluğu ve diğer uluslararası derece ve başarılarıdır. Bu şampiyonluklarda kazanılan madalyalar Türk kadın boks tarihi envanterine ciddi bir vesika olarak kaydedilmiştir. İkinci yön ise Şennur Demir'i örnek almaya başlayan gençlerin artık çok daha istekli bir biçimde çalışmaya başlamalarıdır. Çünkü önlerinde artık mükemmel bir örnek vardır. Çok çalışılması, arzu edilmesi ve disiplinin gözetilmesi durumunda gençlik için aşılamayacak engel yoktur. Kimi bahanelerin ardına saklanma, temeli olmayan gerekçeler üretme ve yenilgiyi en baştan kabul etmek için türlü çarelere müracaat etme devri başta Şennur Demir olmak üzere 2022 yılı Dünya Şampiyonası'nda madalya kazanan Türk sporcuların olağanüstü gayretleri ve elde etmiş oldukları neticeler itibarıyla tarihe karışmıştır. Artık gençliğin kimi imkânsızlıklardan şikâyet etmek ya da çeşitli bahaneler üretmek yerine; önlerinde duran Ayşe Çağırır, Buse Naz Çakıroğlu, Hatice Akbaş, Busenaz Sürmeneli ve Şennur Demir'in elde ettikleri başarıyı sürekli hâle getirme ve mümkün olduğunca daha üst seviyelere taşıma görevi bulunmaktadır. Bütün bu izahattan sonra yeni nesillerin 2022 yılında elde edilen başarıyı arttırarak sürdürebilmeleri noktasında kendilerinden önce bu vadiye önemli başarılarla imza atmış olan Şennur Demir ve diğer sporcuların başarı envanterlerinden ve tecrübelerinden yararlanmaları bir zorunluluk olarak telakki edilemez mi?

KAYNAKÇA

Arşivler

"Şennur Demir'in Kişisel Arşivi, Bilgi, Belge ve Dokümanlar", Belgelere erişim tarihi 2024.

Mülakatlar

"Şennur Demir ile Yapılan Mülakat", Mülakat Tarihi: 03.02.2024. Mülakata erişim linki: <https://www.youtube.com/watch?v=YTuvPPvZIVg&t=163s> (31.03.2024 tarihinde erişildi).

Gazeteler

Bartın 74 Haber, "Şennur Demir'den Tarihi Başarı", Sayı 3755, 23.05.2022.

Bartın 74 Haber, "Şennur Demir'e Coşkulu Karşılama", Sayı 3756, 24.05.2022.

Bartın 74 Haber, "Şennur Demir'den Rektör Uzun'a Ziyaret", Sayı 3756, 24.05.2022.

Bartın Pusula, "Demir Dünya Şampiyonu Oldu", Sayı 3789, 23.05.2022.

Bartın Pusula, "Demir: Hiç Kimse İnandığı Şeylerden Vazgeçmesi", Sayı 3790, 24.05.2022.

Bartın Pusula, "Coşkulu Karşılama", Sayı 3790, 24.05.2022.

Cumhuriyet, "Altın Çocuklar", Sayı 35250, 24.05.2022.

Ansiklopediler ve Sözlükler

Ana Britannica Ansiklopedisi, Cilt IV, Ana Yayıncılık, İstanbul, 1987.

Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, Cilt III, Gelişim Yayınları, 1986.

Gelişim Hachette Alfabetik Genel Kültür Ansiklopedisi, Cilt II, Gelişim Yayınları, 1984.

Türk Spor Tarihi Ansiklopedisi, Cem Atabeyoğlu, Fotospor Yayınları, İstanbul, 1991.

Kitaplar

Atatürk, Mustafa Kemal, *Nutuk (1919-1920)*, Cilt I, Türk Devrim Tarihi Enstitüsü, İstanbul, 1970.

Atatürk'ün *Söylev ve Demeçleri (1906-1938)*, Cilt II, 5. Bs. Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara, 1997.

Aydın, Baki, *Türk Boks Tarihi 1911-2020*, Kitapyurdu Doğrudan Yayıncılık, İstanbul, 2020.

Cebesoy, Ali Fuat, *Millî Mücadele Hatıraları*, 2. Bs. Temel Yayınları, İstanbul, 2010.

Ertan Temuçin Faik v.d. *Başlangıcından Günümüze Türkiye Cumhuriyeti Tarihi*, 3. Bs. Siyasal Kitabevi Yayınları, Ankara, 2014.

Hiçyılmaz, Ergun, *Türk Spor Tarihi*, Demet Ofset, İstanbul, 1974.

İnönü, İsmet, *Hatıralar*, 4. Bs. Bilgi Yayınevi, Ankara, 2014.

Karakaya, Yunus Emre, *Erken Dönemden Moderniteye Spor Tarihi*, Nobel Yayınları, Ankara, 2022.

Mutlu, Mustafa, *II. Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e Beden Terbiyesi ve Sporda Öncü Bir İsim: Selim Sırrı Tarcan (1874-1957)*, Libra Kitap, İstanbul, 2020.

Odyakmaz, Cevad, *Mondros-Sevr ve Mudanya-Lozan*, Togan Yayınları, İstanbul, 2013.

Orbay, Rauf, *Cehennem Değirmeni*, Truva Yayınları, İstanbul, 2004.

Soysal, İsmail, *Türkiye'nin Siyasal Antlaşmaları (1920-1945)*, Cilt I, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1989.

Şengül, Kenan, *Boks Tarihi*, Başkent Yayınevi, Ankara, 1991.

Turan, Refik vd. *Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi*, 18. Bs. Okutman Yayıncılık, Ankara, 2011.

Yıldız, Doğan *Çağlar Boyu Türklerde Spor*, Telebasım Yayınları, İstanbul, 2002.

Makaleler

Çemç, Muhammed Sıddık, Alper Akbulut, "Fighting for Life: Historical Development of Boxing in Turkish Culture", *Sportive*, Volume VI, Issue 2, 2023, pp. 101-110.

Kaya, Murat, "Dünya Güzellik Kraliçesi Keriman Halis Hanım'ın İzmir Ziyareti ve Basına Yansımaları", *Tarih ve Günce*, Sayı 7, 2020, ss. 247-276.

İmamoğlu, Mehmet, Osman İmamoğlu, "Roma Zamanı ve Öncesinde Çıplak Yumruk ve Eldivenli Boks", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt XI, Sayı 59, 2018, ss. 560-567.

Ünal, Yenal "Milli Mücadele'de Bartın", *Tarih Okulu Dergisi*, Sayı 25, 2016, ss. 609-667.

Ünal, Yenal, "Milli Mücadele: Mondros Mütarekesi'nden Sevr Antlaşması'na Türkiye'de Yaşanan Siyasal Gelişmeler", *Türkiye Cumhuriyeti Tarihi-Kurtuluş, Kuruluş ve Modernleşme (1920-1938)*, ed. Nurgün Koç, Cilt I, İdeal Kültür Yayıncılık, İstanbul, 2019, ss. 92-150.

Tezler

Akbulut, Alper, Taekwondo ve Boks Antrenörlerinin Tükenmişlik Düzeylerinin Karşılaştırılması, *Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, Antalya, 2018.

Kahraman, Harun, "Türk Millî Takımında Yer Alan Boksörlerin Boks Sporuna Başlama Nedenleri ve Beklentilerinin Belirlenmesi", *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul, 2019.

Öztürk, Yusuf, "Türk Boks Antrenörü Profiline Sportif Başarıyla İlişkisi", *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya, 2006.

Uçar, Ayşe Deniz, "Türkiye Amatör Boks Müsabakalarındaki Davranışların İller Arası Karşılaştırılması", *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya, 2007.

Uçar, Mehmet, "Boksta Ayakta Dansın Müsabaka Sonucuna Etkisi", *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya, 2007.

İnternet Kaynakları

<https://www.aa.com.tr/tr/spor/boksta-25-bin-aktif-sporcuya-ulasilmasi-hedefleniyor/2470730> (14.02.2024 tarihinde erişildi).

<https://www.britannica.com/biography/Jack-Broughton>, (07.07.2024 tarihinde erişildi).

<https://www.cumhuriyet.com.tr/turkiye/dunya-sampiyonu-milli-boksor-buse-naz-cakiroglu-kimdir-1938317> (15.02.2024 tarihinde erişildi).

<https://www.fanatik.com.tr/boks/sennur-demir-sanki-ruyayi-yasiyor-gibiyim-2285425>. (08.07.2024 tarihinde erişildi).

<https://mustafakemalim.com/turkiyenin-lisansli-ilk-kadin-boksoru-sukran-calbak/> (05.02.2024 tarihinde erişildi).

<https://www.trthaber.com/haber/spor/milli-boksorlerden-tarihi-basari-681748.html> (05.02.2024 tarihinde erişildi).

<https://www.trthaber.com/haber/guncel/milli-boksor-ayse-cagirir-kimdir-kac-yasinda-681524.html> (15.02.2024 tarihinde erişildi).

<https://www.turkboks.gov.tr/kurumsal/turk-boks-tarihi> (02.02.2023 tarihinde erişildi).